

Yngve Hallgeir Mathisen
Holmboveien 8
9154 Storslett

Trondheim, 17.03.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/3362

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Vedtak i klagesak om avslag på søknad om bruk av jernhest for frakt av båtmotor – Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn naturreservat.

Vi viser til klagen på Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak 11. mars 2022. Som følge av en feil ved oversendelsen av klagen fra Statsforvalteren ble klagesaken først oversendt til Miljødirektoratet ved e-post 27. februar 2023.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak.

Det gis ikke tillatelse til bruk av jernhest for frakt av båtmotor inn til Melkevatn.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften for Melkevatn- Hjertvatn- Børsvatn naturreservat, naturmangfoldloven § 48 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Du kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren i Nordland fattet 11. mars 2022 vedtak om avslag på søknad om frakt av motorbåt med jernhest til Melkevatnet etter verneforskriften for Melkevatn- Hjertvatn- Børsvatn naturreservat.

Begrunnelsen for avslaget er at det ikke er hjemmel i verneforskriften til å gi tillatelse til omsøkte tiltak.

Klagers argumenter

I klagen anføres det siste 3 - 4 årene er at det har blitt betraktelig mindre elg i jaktområdet og at det har ført til at de i de siste årene har blitt nødt til å dra inn til sørenden av Melkevannet. Det

anføres at når motoren skal kjøres inn til Melkevannet, tas fallvilt ut i retur noe som gir mindre kjøring og mindre slitasje. Det er 2,5 km å gå inntil Melkevannet og selve vannet er på ca. 3 km. Det bemerkes videre at når det blir lagt ut jakt i området burde det være litt smidighet for dispensasjon. Jaktfeltet er et stort område med lange avstander og av hjelpemidler er det kun jernhest og båt m/motor som kan brukes.

Statsforvalteren i Nordland sine merknader til klagen

Statsforvalteren peker på at bruk av motorkjøretøy på barmark alltid vil være forbundet med risiko for varige kjøreskader og erosjon, særlig i myr/våtmark og i tørre bakker.

I tillegg til området rundt Melkevatnet omfatter jaktfeltet også områdene rundt Skårvatnet og Hjertvatnet. Jaktlaget har de to foregående årene fått dispensasjon til å frakte inn motoren. I 2021 ble de orientert om at de måtte finne en annen løsning for transport av båtmotor, og hadde da mulighet for å la båtmotoren være ved Melkevatnet. Selv om jaktlaget ønsker å skyte elgen ved Melkevatnet kan ikke jaktlaget være sikre på at dette skjer eller at det skyter elg i det hele tatt. Statsforvalteren peker imidlertid på at frakt av båtmotoren i forbindelse med utfrakt av felt elg, ikke krever dispensasjon. Dersom det derimot gis dispensasjon til å kjøre inn og ut båtmotor utover kjøring som skjer i forbindelse med utfrakt av felt elg, vil dette generere to ekstra turer med jernhest inn i verneområdet og den samlede belastningen på området vil øke. Statsforvalteren mener at det i klagen ikke er fremkommet nye opplysninger som gjør at de vil endre vedtaket sitt.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Hva gjelder saken?

Spørsmålet i saken er hvorvidt det skal gis tillatelse til bruk av jernhest for frakt av båtmotor inn til Melkevatn i forbindelse med utøvelse av jakt.

Hvilke regler er aktuelle?

Melkevatn- Hjertvatn-Børsvatn naturreservat ble vernet ved kgl.res. 25. februar 2011.

Formålet med vernet er å bevare et stort, spesielt og rikt område med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av økosystemer, naturtyper, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særlig betydning for biologisk mangfold i form av rike høystaudebjørkeskoger og dødvedrik furuskog.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor naturreservatet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Motorferdsel til lands og til vanns, herunder start og landing med luftfartøy er forbudt i naturreservatet, jf. § 5. Verneforskriften har ingen bestemmelser for transport av utstyr på barmark, og søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ.

Denne bestemmelsen åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon dersom det omsøkte tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt for at det kan gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Av forarbeidene til naturmangfoldloven følger det at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den er ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker.

Selv om vilkårene for en eventuell dispensasjon er oppfylt, har søker likevel ikke krav på å få en tillatelse. Forvaltningsmyndigheten må foreta en konkret og individuell vurdering av om dispensasjon skal gis ut fra en vurdering av behovet for tiltaket og påvirkning på verneverdiene

Konkret vurdering

Naturreservat er den strengeste formen for områdevern. Det er en målsetting å holde motorferdselen i verneområder på et lavt nivå. Praksis i verneområder er at det åpnes for nyttetransport for bestemte formål, men både omfang av kjøringen og om det kjøres på snødekt mark eller barmark vil ha avgjørende betydning for om kjøringen vil ha negativ påvirkning på verneverdier og være i strid med verneformålet. I verneplanprosessen er det derfor ikke åpnet for transport på barmark som omsøkt.

Selv om vilkårene til å gi tillatelse etter verneforskriften er oppfylt, har man ikke krav på å få tillatelse. Regelen er en "kan-regel" som innebærer at forvaltningsmyndigheten må foreta en konkret vurdering av om det skal gis tillatelse i den enkelte sak. I vurderingen er det relevant å legge vekt på virkningene aktuelle tiltak vil ha på verneverdiene og den samlede belastningen som verneverdiene blir utsatt for i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket, jf. naturmangfoldloven §§ 8- 12.

Av saksfremstillingen kommer det frem at jaktlaget ved tidligere tillatelser ble gjort oppmerksom på at de måtte finne en annen løsning for transport av båtmotor, og at de da hadde mulighet for å la båtmotoren være ved Melkevatnet. Bestemmelsene i verneforskriften er ikke til hinder for uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget. Statsforvalteren har pekt på at båtmotoren kan fraktes inn i forbindelse med utfrakt av felt elg, noe som ikke krever dispensasjon. Dersom det derimot gis dispensasjon til å frakte båtmotoren inn og ut med jernhest, utover kjøring som skjer i forbindelse med utfrakt av felt elg, vil dette generere to ekstra turer inn i verneområdet og den samlede belastningen på området vil øke.

Barmarkskjøring gir erfaringsvis kjøreskader i terrenget. Slik kjøring skal derfor unngås i verneområdene. Direktoratet legger til grunn at jaktlaget har alternative måter å få fraktet båtmotoren inn til Melkevatnet, og er derfor enig i Statsforvalterens vurdering i saken.

På bakgrunn av det ovennevnte avslås søknad om frakt av båtmotor med jernhest innenfor Melkevatn-Hjertvatn- Børsvatn naturreservat.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
FROSTISEN REINBEITEDISTRIKT
NARVIK KOMMUNE
Statskog fjelltjenesten

Postboks 1405
c/o Lars Mikkil Sara Einerveien 18
Postboks 64

8002	BODØ
9325	BARDUFOSS
8501	NARVIK